

**Paul n sob gbaun yiiga daan la n
tis
TIMOTI
la nwa**

¹ Man Paul, one ka Wina'am ti faangid ne Yesu Kiristo one ka ti mor ti'iri o yela la, tis man noor ye m a Kiristo Tumtum la, ² n sobid gbaun̄ kanya tisid Timoti one niŋ̄ Yesu Kiristo yadda ka liebi m biig amena la.

Ti Ba' Wina'am ne ti Zugsob Yesu Kiristo na tis uf yelsum ne nimbaanlzoor ne sumalism.

Ziri pa'alug dim la sa'alug

³ Man daa wa'ae Masedonia teñin la, m daa tis uf noor ye fu kpelim be Efesus teñin ka sa'al ninsieba ye ba da pa'an ziri pa'ala la. ⁴ Ka da dol teñkudumin solima ne yaanam yuda kal line ta'asid nogban nwa'ar ka pu suŋid ka Wina'am tuuma la ken tuon ne ya yadda niŋir nii. ⁵ Dinzug ke ka m yel anwa la ane ye noŋilim line zu'e yine ya poten'er line a nyain ne popielim ne yadda niŋir amena. ⁶ Ninsieba bas ne'ejanam ka pian'ad pian'ayaalis, ⁷ ka bood ye ba a Wina'am wada pa'anib, amaa ba pu ban̄ ba men̄ pian'ad la gbin ne, bee yelban ka ba pian'ad ne sukpi'em laa.

⁸ Ti mi' ye wada la a su'uŋa ti ya'a noki li tum lin nar si'em. ⁹ Ti mi' ye wada la pu maal ne zi'el popielim dim yelaa, amaa bane pu dol wada la suer, ne bane pu siakid yelugo, ne bane pu dol

Wina'am suere, ne tuumbe'ed dim, ne bugusum dim, ne bane dol ninsaalib suer, ne bane kuud ba'anam ne manam, ne bane a ninkuudib, ¹⁰ ne po'ab ne dapi bane sa'am taaba, ne dap bane dig ne ba dap taaba wen wuu po'ab ne, ne bane zuud nidibi gban'ad, ne dama'anam, ne ziri kasetib, ne bane ninjid line mekama pu dol pa'alsuño. ¹¹ Pa'alug la dolne labasuj line nied pa'an Wina'am na'am ne na'asi, ka o da niñi m nu'usin ye m mool la.

Wina'am n zo Paul nimbaanlig la yela

¹² M pu'usidi ti Zugsob Yesu Kiristo bareka, one tisi m pañ ne'enja yela la. M pu'usid o, ne on banji m poog ka gañi m ye m tum tuumkaña nwa la, ¹³ hale baa ka sañsi'en ka m da sa'amidi o yu'ur, ka namisid o, ka tu'ud o, amaa ka o zo man nimbaanlig, bozugo man da nam pu niñ Yesu yadda la, m da pu bañ man niñid si'el la. ¹⁴ Ka Zugsob la tis man o popielim piini ka li galis, ne Yesu Kiristo yadda niñir ne noñilim line be o sa'an la.

¹⁵ Yelmenjur nwa ka m yet ye, li nar ye so' mekama di'e li su'unja ye, "Yesu Kiristo kenn dunia ni na ye o faaenn tuumbe'ed dim," ka man tuumbe'ed gati ba wusa din. ¹⁶ Ka mam one a tuumbe'ed dim kpeenm la, di'e nimbaanlzoor ye Yesu Kiristo pa'al nidib la o menj suguru su'unja ka bigis bane na yuolim niñ o yadda, ka di'e nyovur line ka'a naar la. ¹⁷ Na'ab kane so'e zumaana wusa la, o pu kpiida, nidib me pu nyet o ne ninii, one a Wina'am ayinni la, zun'or ne na'asi ane o din, saña line ka'a naare. Ami.

18 M biig Timoti, nozi'elug kanja ka m tisid uf, ka li doli line ka Wina'am nodi'es da pian' fu yela la. Kel ka ne'enja kpe'enj uf ka fu zab zabsunj line na kad yelbe'ed la. **19** Kpelim mor yadda ninjir ne popielim ya'am. Ninsieba pu siakidi ba menj popielim ya'am bood si'em laa, ka li sa'amidi ba yadda ninjir. **20** Ba sieba ane Himeneus ne Alekizanda, ban ka m kee ba ninj Sutaana nu'usin ye ba silig ya'am ka da sa'am Wina'am yu'ure.

2

Wina'am pu'usum pa'alug

1 Ne'enja nwa a yiiga yel, ye fu kpe'enji ba ka ba pu'us Wina'am ne sosug ne belunj ne bareka pu'usum nidib wusa yela. **2** M bood ye ya sos Wina'am n tis na'anam ne kpi'emnam ka ti be ne laafe ka daamug kae', ka ti dol Wina'am suer ne nimmua yela wusa ni. **3** Ne'enja a su'um ka malisi ti faangid Wina'am suunr **4** one bood ye nidib wusa nye faangir ka lem banj yelsida suer la. **5** Wina'am yinni ma'aa be. Ka nu'unwe'ed yinni ma'aa me be nidib ne Wina'am soogin, ka one a Yesu Kiristo la, **6** one pesigi o menj tis ye nidib wusa nye yolisim la. Ka li sanja paae la bane nyee li la, dii li kaset. **7** Ne'enja nwa zug ka Wina'am da ganji m ye o tum m ka m mooni li, ka pa'al bane ka' Jew dim la ye ba ninj Wina'am yadda ka banj line a sida. M yetne yelsida, ka pu ma'ada.

8 M bood ye zin'ig wusa, ka dap pu'usum ka uk nu'us line a nyain la, pu'us Wina'am. Ka supeen ne nogban nwa'ar kae'.

⁹ Ka po'ab me yeem fuud line nar ka na sua'a ba nyan su'unja, ka ka'ane zuobid loob yela bee salima la'ad bee kugvenla line buon peel ka li ligidi zu'e, ne fuud ban ka ba ligidi zu'e laa. ¹⁰ Ba lee venl ne tuumsumma line nar po'ab bane yel ye ba ane Wina'am pu'usum dim la.

¹¹ Kel ka po'ab a baanlim ka zamis ka siak ba bane so'e ba la noya. ¹² M pu siak ye po'ab pa'an dapa, bee mor kpi'eunj ka so'e baa. Ba ae baanlim; ¹³ ka Wina'am da deñim maalne Adam ka nyaan maal Eve. ¹⁴ Ka Sutaana da pu ma' Adam, amaa o nyanje ma' Eve, ka o sa'am Wina'am noor yelug. ¹⁵ Ka la'am ne wala, po'a ya'a nyidigid ne Wina'am yadda niñir ne noñilim ka a nyain ka mor ya'am su'unja la na paasid faangir ne biis du'abin.

3

Bane so'e Wina'am nidib la yela

¹ Yelmeñir nwa ka m yet ye, so' ya'a bood ye o a Wina'am nidib so'od, o boodim ane o tuuma a su'um. ² One a Wina'am nidib so'od asee ka o a one ka'a gba'are, ka a po'ayinđaan ka gban'adi o menj, ka mor ya'am, ka a one tum line dol suer su'unja, ne one di'esid saam ne sumalisim, ka a one na tun'e pa'al nidib su'unja, ³ ka da a danuuda bee one bood zaba, amaa o be baanlim, ka a one pu mor noñgban nwa'are, ka da noñ ligidi, ⁴ ka tun'e gosidi o yidim wusa su'unja, ka o biis siakidi o yelug ka mor na'asi o yela wusa ni. ⁵ Ka so' ya'a pu nyanje gosi o yidima, o na niñ wala n guri Wina'am nidiba? ⁶ Ka da a

niŋkane niŋ yadda paalim nan ne. Li ya'a ka'a ala o na mor nyeesim ka ba kad o saria be'ed wuu Sutaana ne. ⁷ Asee ka yiŋdim banj ye o a ninsuŋ. Li ya'a ka'a ala o na di nyan ka lu Sutaana bendugin.

⁸ Bane me a Wina'am nidib sunjidib nar ka ba a nimmua dim, ka da mor pian'ade ayi yi, bee da ke ka daam kuli baa, bee dol suer be'ed nye nyoodde. ⁹ Li nar ka ba gban'e yelsua'adir line ka Wina'am yu'un pa'ali ti ka ti siak la kiŋ kiŋ, ka ba potenda a nyain. ¹⁰ Asee ba kpansi ba yiiga, ka ba ya'a sid ane yelsida dim, ban on nyaan tum Wina'am nidib sunjidib tuuma.

¹¹ Ka ba po'ab la me ae bane tum ne nimmua, ka da yeesida, ka gban'adi ba meŋ, ka a yelsida dim si'el wusa ni.

¹² Asee ka sunjidib a po'ayin dim ka na nyanje gosi ba biis ne yidim wusa su'uŋa. ¹³ Sunjidib bane sid tum su'uŋa la nyet na'asi, ka na nyanje pian' Yesu Kiristo yadda niŋir yela ne sukpi'em.

Yelsua'ada tita'ar la yela

¹⁴ La'am ne man mor poten'er ye m na kenn fu sa'an ka li ku yuug la, m sobid sa'al bama ye ¹⁵ daasi'ere, m ya'a yuuge, fun on banj nidi na tun'e tum si'em Wina'am nidibin, bane a Wina'am one voe la nidib la, ka sunjid yelsida la wuu za'antolug ne zaŋguomi sunjid doog si'em la. ¹⁶ So' kae' na bi'es yelsua'adir tita'ar line be ti Wina'am dolim ni laa.

O da nie na ne niŋbiŋ.

Ka Wina'am siig bigis ye o a su'um.

Ka maleknam nye o.

Ka ba mool o yela teens wusa ni.

Ka dunia nidib siak li.

Ka Wina'am di'e o lebi o na'am zin'igin.

4

Ziri pa'anib la yela

¹ Wina'am Siig Suŋ la nie pa'al nyain ye, dunia naar saŋa la, ninsieba na basi ba yadda niŋir ka dol siis bane ma'ad nidib la, ne siis be'ednam pa'alug. ² Pa'alug bama ane line yi dama'amnam sa'an ka ba potenda n kpi la ni na. ³ Nimbama pa'an ye po'ab da kul sidib bee dap di po'aba, ka lem kis disieba diib, line ka Wina'am maal ye bane pu'us o bareka ka niŋ o yadda ka banj yelsida suer la, na tun'e dii li la. ⁴ Bun line wusa ka Wina'am maal la ane su'uŋa ka ba ya'a di'ed li ne Wina'am bareka pu'usum si'el si'el pu kisa. ⁵ Ka Wina'am yelsum ne ti winsosug la ke ne ka li lieb su'um ye ti di.

Paul n kpe'enjid Timoti la yela

⁶ Fu ya'a pa'ali fu ba'abiis taab la ne'enja fu na a Yesu Kiristo tumtum suŋ, bozugo fu di'e Wina'am yelkan a yelmenjir yadda la ne pa'al sun line ka fu dol la. ⁷ Zan'asim solima line ka'a gbin ne ka me zan'as line a yalim tuuma, amaa kpe'enjimi fu menji n zamis Wina'am suer ne li tuuma niŋir. ⁸ Fu ya'a tum line na tis ningbij paŋ li nyood be bi'ela, amaa Wina'am suer dolim lee mor nyood bedego line a ti'ir beilim kaŋa, ne line na ti kena la ni.

⁹ Yelmenjir nwa nar ye so' mekama di'e li.

¹⁰ Ne'enja nwa yela ka ti kpe'enjid hale ne tuum

kpi'ema, ka ti mor ti'ir ne Wina'am one voe la yela, one a nidib wusa faangid la, ka li kas kas ane bane niŋ o yadda la.

¹¹ Pa'alim ka sa'ali ba ne'enam. ¹² Da ke ka so' ziem uf fun a dasan la zugo, ka ninjim line a su'um ka ba me tu'as uf, ka me tu'asi fu pian'ad ne fu tuuma ne fu nonjilim ne Wina'am yadda ninjir poten'esun. ¹³ Karem Wina'am gbaun la n tis nidib la, ka pa'ani ba, ka lem sa'ali ba hale ka m ti kena. ¹⁴ Da bas piini line ka Wina'am tis uf saŋkan ka nodi'es so' da di'e o pian'ad ka pian'a piini yela ka kpeenmnam nyaan pa'ali ba nu'usi fu zugin la.

¹⁵ Tum tuumbama ka noki fu menj pesig tuuma la, ka ba nye fun kpe'enjidi fu menj si'em. ¹⁶ Gu'usimi fu menj ne fun pa'an si'el la. Kpelim tumi ala, ka tuumbamanamin ka fun ne bane kelisidi fu pian'ad la na paam faangir.

5

Yadda ninjidib tuuma a si'em la yela

¹ Bunkudug ya'a niŋ be'ed da tans oo, amaa sa'alim o baanlim wuu fu menj saam ne, ka ninjid dasam wuu fu ba'abiis ne, ² ka ninjid po'anya'as wuu fu ma ne, ne po'abane pu kudug la wuu fu tanp ne, ne popielim ma'aa.

³ Na'asim pokonya bane n sid aa pokonya la. ⁴ Ke pokoonr ya'a mor biis bee yaas ban on deŋim zamis line dol Wina'am suer, ka sunji ba menj yidim, ka li yoo ba ugusig la sam, ka line ma'ed Wina'am suunr. ⁵ Ka one sid a pokoonr amenja gban'ad Wina'am yela ne nu'us ayi'inja

ka kpelim be ne Winsosug ne Wina'am pu'usug nintaŋ ne yu'unj wusa. ⁶ Ka pokoonr kane goondi tumi o meŋ boodim yori yori la pun denji kpin ne, hale la'am ne on kun voe la. ⁷ Sa'alimi ba ne'enja ka ba da mor gbadaa. ⁸ Ka so' ya'a pu gosidi o du'adiba, ka li kas kas ane o yidim, on sob zan'as line ka ti siak la ne, hale ka o a tuumbe'ed sobi n gat bane ka' yadda ninjid.

⁹ Pokoonr ya'a pu paae yuma piisyuobu, o ma n du'a o laa, ka me pu a one da kulne sid yinni ma'ane, ban da pa'as o pokonya la kalin ne. ¹⁰ Asee ka nidib pian' o tuumsuma yela su'unja, ka a one ugusi o biis, ka a one di'esid saam, ka piesid Wina'am nidib noba, ka a one sunjid bane namisid, ka a one pesigi o meŋ tis tuumsuma wusa.

¹¹ Da paasid pokonya bane nam pu kudug la kaline, ka dapboodim tun'e ke ka ba bas Kiristo tuuma la ka kul sidib, ¹² ka na sa'ami ba yiiga noor zi'elug ka kpen'esi ba meŋ saria kadibin. ¹³ Lini pa'as la, ba mor gbanya'am ka zoti giligid ya, ka ka'ane line ma'anee, ka yeesid ka nwe'edi ba meŋ n gentid nidib yela ni, ka pian'ad line pu nara. ¹⁴ Dinzugo m bood ye pokonya bane pu kudug kul sidib, ka du'a biis, ka gosidi ba yidim wusa, ka dataas ku nyaje nyee ti gbadaa. ¹⁵ Ka sieba pun tiake dol Sutaana.

¹⁶ Ka po'a so' ya'a a yadda ninjid ka mor pokonya o du'adibin on gosimi ba, ka da nok yelbama niŋ Wina'am nidib nu'usinee, ka ba na tun'e sunj bane sid a pokonya.

¹⁷ Kel ka ba na'as yadda ninjidib kpeenm-nam bane gur nidib su'unja line gaad la ane,

bane kpe'enid hale ka moon ka pa'an Wina'am pian'ad la. ¹⁸ Ka Wina'am gbaun sob ye, "Da lia' na'araug noor one be ki tuuma nii," Ka len sob ye, "Li nar ka one tum di'e o yood." ¹⁹ So' ya'a yel ye kpeenm so' tum tuumbe'ed, da kelise, asee ka kasetib a wuu ayi bee atan'. ²⁰ Sa'alim bane zan'as tuumbe'ed basib la, yadda niŋidib wusa tuon, ka bane kpelim la na zo dabiem.

²¹ M tis uf noor kanya Wina'am tuon ne Yesu Kiristo tuon ne maleknam tuon ye fu tum yelbama ne sida, ka da mor baragaña.

²² Da gbirigi pa'ali fu nu'us to'oto so' zuginee, ye o tum Wina'am tuuma, ka da gendigi ne o tuumbe'edinee. Kel ka fu a popielim sob.

²³ Da kpelim nuud ku'om gullimnee, amaa num daam bi'ela fu poog yiti zabid la zug; ka fu noŋ ben'es hale.

²⁴ Ninsieba tuumbe'ed nie paalo ni ka li kpen'esi ba yelin. Ka sieba tuumbe'ed line nan pu nie paalo ni la na ti nie men. ²⁵ Ka ala men ka tuumsuma me nied paalo ni. Hale baa line sua' la na ti nie.

6

¹ Kel ka bane a yamis la baŋ ye li nar ka ba na'asi ba zugsobnam la su'uŋa, ka so' da sa'am Wina'am yu'ur ne ti pa'alugo. ² Ka yamis ban ka ba zugsobnam a yadda niŋidib la da zan'as ye ba na'asi ba, ban a ba ba'abiis ne taaba la zugo, amaa ba tumi ba boodim su'uŋa bozugo bane tuuma ka ba tum la, ane yadda niŋidib ne ban ka ba noŋ.

Sida kpa'am la yela

Pa'alim ka kpe'enji ba ne'enam. ³ So' ya'a pa'an line be li kon', ka pu siak ti Zugsob Yesu Kiristo yelsida pian'ad line dol Wina'am suer laa, ⁴ o mor tit'a'alim, ka lee zi' si'e si'ela, ka mor poten'ebe'ed n bood pian'ayaalis ne nonjban nwa'ar, ka me zabid pian'ad yela, line mor nennim ka pu mor nonjban yinnii. Ba bood yu'usa'uŋ ne ten'es be'ed ne ⁵ nonjban nwa'ar line yi nimbane mor ya'am be'ed ka pu mor yelsida la, ka ten'esid ye Wina'am suer dolim ane line na ke ka ba di nyood.

⁶ Li a yelsida ye line malis ya'a be so' sunfin, nyood bedego be ne one dol Wina'am suer. ⁷ Ka ti pu mor si'eli kenn dunia ni naa, ka ti me ku nyanje zaŋ si'el dunia nwa ni kenjee. ⁸ Ti ya'a mor diib ne fuud, lin siaki ti. ⁹ Ka bane bood ye ba a kpan'amnam la na kpen' makirin, ka lu suaana bendigun, line a boodim be'ed, line sa'amid nid ka lem ta'asid o ku'um puugin. ¹⁰ Bozugo ligidi noŋjilim ane tuumbe'ed buudi wusa nya'ar. Ninsieba nini mu'e ne ligidi yela hale ka li ke ka ba yi yadda ninjirin la, ka namisi ba meŋ ne susa'anj bedego.

¹¹ Amaa fun, one a Wina'am nid la, zan'asim ne'enam wusa, ka dol Wina'am popielim suer la kiŋ kiŋ ne yadda ninjir ne noŋjilim ne modigir ne suguru. ¹² Fu yadda ninjir yela, kpe'enjimi fu meŋ ka nyanje gban'e nyovur line ka'a naare, line ka Wina'am ganji tis uf sanjan ka fu peligi fu poog pian' pian'asun nidib bedego tuon la.

¹³ M tis uf nokanja Wina'am, one tisid si'el wusa nyovur la tuon, ne Yesu Kiristo, one daa

nie n pian' su'uŋa Pontus Pilate tuon la, ¹⁴ ye fu di'e sa'alug la. Guri li su'uŋa ne popielim ka ka' gba'aree, n ti paae Yesu Kiristo ti Zugsob lebig sanja. ¹⁵ O lebig la na ane Wina'am n zi'el sanja si'a la. One a na'atita'ar yinni la, ka mor yelsum ka a na'anam na'ab ne Zugsobnam Zugsob. ¹⁶ One ma'aa so'e nyovur ka be line nie nyain galis la ni ka so' ku nyanje li'el la, ka so' kae' nye o bee na nyanje nye o. Na'asi ne paŋ line ka' naar na be o ni. Ami.

¹⁷ Sa'alim bane mor kpan'am dunia kaŋa nwa ye ba da mor nyeesim, ka da mor ti'ir ne ba kpan'am line ka ba zi' lin na niŋ si'em, amaa mor ti'ir ne Wina'am one tisi ti si'el wusa line na malisi ti sunya la. ¹⁸ Sa'alimi ba ka ba tum tuumsoma, ka ke ka ba tuumsuma aa bedego ka lem bood ye ba tis piini ka a na'asi dim. ¹⁹ Ne'a suer kan ka ba na sua' ba men kpan'am line a eenb kpi'uno gur beug sa, ka gban'e nyovur line sid a sida la.

²⁰ Timoti, gur line ka ba gu'ul uf la. Luakim pian'ayood line pu dol Wina'am suer ne nogban nwa'ar, ka sieba gos ka li a ye ba mor banjir. ²¹ Ka sieba gos ka ban more li, dinzug ka ba yi ba yadda niŋirin.

Wina'am na tisi fu yelsum.

Wina'am Gbaunj (Ghana)

The New Testament the Kusaal language (Ghana)

copyright © 1996 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Kusaal)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

c688c8bf-38ac-5c00-90bd-6e4eaa165a20